

GAUDIUM

AUDITE SILETE

Časopis smíšeného pěveckého sboru Gaudium Praha

Rok 2006

Číslo 2

DOKÁZALI JSME TO...

Gaudium nastudovalo a spolu s libereckým
Ještědem provedlo Magnificat J. S. Bacha

Z provedení Bachova Magnificatu v kostele sv. Markéty dne 13. 5. 2006

Několik otázek pro sbormistryni Zdenu Součkovou

Sbormistryně Zdena nám slíbila příspěvek do časopisu. Protože však víme, že má teď časově velmi náročné období, rozhodli jsme se trochu jí to usnadnit a dovolili jsme si položit jí několik otázek. Zde jsou její zamyšlení.

Co ti přináší práce s Gaudiem?

Pracuji s Vámi ráda. Myslím, že si to mnozí i uvědomujete. Dochází tak ke vzájemnému dobíjení energie. Já čerpám z vašeho

nadšení energii, kterou vybízím při práci s dětmi. Někdy, když se daří a práce jde kupředu, cítím, že i vy na zkouškách dobijete ztracenou energii. Víím, že to není stále a u všech členů, ale existuje to a to pro mne není málo.

Když vás práce zaujme, dokážete odhodit masku neúčasti a ponoříte se všichni do práce (jako tomu bylo na první zkoušce s orchestrem na Magnificat), je na vás radost pohledět. Pozorovala jsem Vás (a příznám se, že s obavami, zda zvládnete tempa) z otevřených dveří zkušebny, jak zápasíte a nevzdáváte se, a byla jsem na vás pyšná. Nevím, jestli jsem neudělala chybu tím, že jsem vám tento svůj pocit svěřila, ale nešť.

Co mi na gaudiácích při práci vadí? Že si někteří, i když jen někdy, pletou zkoušku se setkáním v kavárně. Ne že by pili kávu, toho jsem si nevšimla, ale baví se jako nad šálkem dobré kávy. Také jsem chodila do sboru a víím, že je spousta důležitých věcí, které musím říci právě teď a které nepočkají. Svádí k tomu také velký kolektiv. Všimli jste si, že na úterních zkouškách se toho tolik nenamluví? Je to asi jedna z daní, kterou musí sbormistr platit, když chce mít velký sbor.

Také mne trochu mrzí, když se posunky v obličeji doprovázenými někdy i slovně nelichotivě vyjadřujete o výkonu sólisty nebo i celého hlasu, když se mu zrovna nedaří. Naštěstí to ten dotýčný asi nevnímá a já na tyto vaše reakce brzy zapomínám. Nestává se to moc často, ale přesto myslím, že by nám všem slušela před kritikou druhého sebekritika.

Víte, čeho si na Vás cením? Dokážete dělat legraci, bavít se, ale když dáme pokyn, rychle se vracíte k práci. Kdyby to neznělo tak hloupě, nazvala bych to zodpovědností, ale třeba mne napadne lepší slovní vyjádření, než dopíše tento dopis. Všimla jsem si toho již na zájezdě ve Francii, stejně jako na zkouškách, když oslavujeme narozeniny nebo k nám zavítají Joudovic.

Jak přišlo na Magnificat?

Při jedné mé návštěvě u Pálků v Liberci jsme poslouchali při skleničce vína muziku a povídali o sborech. Petr vyslovil myšlenku, abychom udělali společný koncert také s dospěláky. Myslel tím Gaudium a Ještěd. Domluvili jsme se, že by to bylo prima, ale že by to chtělo udělat něco velkého s orchestrem a společně. Už nevím, jestli myšlenka na Bachův Magnificat přišla ještě tentýž večer nebo druhý den, ale přišla. Problém byl orchestr. Vzpomněla jsem si na spolupráci s Markem Valáškem a také jsem věděla, že Magnificat cvičili, a tak jsem navrhla Piccolu. Marek Valášek souhlasil. Pravda, zprvu se zalekl velkého po-

čtu zpěváků, ale dal se přesvědčit. Domluvili jsme termíny, tempa a už zbývalo jen se vše naučit. S Petrem jsme domluvili, že by bylo lepší, kdyby nás na obou koncertech doprovázel stejný orchestr a zpívali stejní sólisté. V Hradci mi Jiří Skopal mladší půjčil studijní nahrávky sborových částí (ty co Vám Zdena Hřebíková přepálila). Toto vše byla otázka dvou víkendů.

Další již znáte. Vlastně asi nevíte, že jsem si dlouho lámala hlavu, kterou částí mám začít, abych Vás od práce neodradila. Zvítězilo Sicut locutus est a pak první část. Omnes a Fecit potentiam jsem stále odsouvala, až už se nedalo nic dělat a museli jsme s nimi začít. To už jste ale byli zvyklí na úterní dělené zkoušky a také už vás Bachova muzika oslovila a vy jste chtěli Magnificat zpívat. Naštěstí těch, kteří věřili, stejně jako já, že to dokážeme, bylo víc než těch, co pochybovali. Výsledek již znáte.

Jak jsi prožívala nácvik?

Víte, že jsem si nikdy nepřipustila myšlenku, že to nedokážeme?

Vím, že máme stále co vylepšovat a také vylepšovat budeme. Na Magnificatu i na jiných skladbách. A už se na to také těším.

Jak jsi byla spokojená s koncerty?

Měla jsem při obou koncertech podobný pocit, jaký mívám po premiéře v divadle. Je to zvláštní tréma. Představení ještě nezačalo, opona se ještě nezvedla, ale já už nemohu pro zdar věci nic udělat. Jste v rukou dirigenta. Už jen čekám a věřím, že co jsme nacvičili, to předvedete. Já už nesmím zasahovat. Není to moc příjemný pocit, a tak si ani premiéru v divadle, ani první vaše vystoupení moc neužívám. Ta další už jsou trochu lepší, ale bez trémy není ani padesátá repríza Carmen. Magnificat jich mít tolik nebude, ale budu se snažit, aby nějaká repríza byla.

Co bys řekla k časopisu?

Líbil se mi nápad vydávat časopis a líbilo se mi i první číslo. Myslíím, že ve sboru je hodně lidí, kteří mají druhým co říci. Kdyby všichni, kteří se baví na zkouškách, psali do časopisu, musel by Vláda Šilhán uvažovat o častějším vydávání. Schválně to zkuste a uvidíme, jak Vláda přejmenuje časopis. Budeme mít týdeník?

Otázky připravila Marie Dolejší

Začalo to v Pardubicích

Marie Dolejší

Začátek začátku

Jednou ve středu v polovině února 2005 jsem hledala na internetu, jak jezdí skibus na Ještěd. Neznala jsem adresu, proto jsem do Googlu napsala: Ještěd. Mimo jiné mi také našel stránky libereckého smíšeného sboru Ještěd a jako zvědavá gaudiačka jsem si je otevřela. Pomyslela jsem si, že by nebylo špatné s nimi navázat kontakt. Pak jsem prohlížeč zavřela.

Konec začátku

Tutéž středu večer na zkoušce Gaudia povídala Zdena, že se sešla s manželi Pálkovými, sbormistry sboru Ještěd, a dohodli se, že bychom si s Ještědem mohli něco společně zazpívat. Už si nepamatuji, zda padlo slovo Magnificat.

Začátek konce

Při zkoušce v Pardubicích

V polovině září 2005 se většina členů Gaudia sešla v salesiánském centru v Pardubicích na soustředění. Dalo by se říci na místě tradičním, leč netradiční bylo právě to září.

Mimo jiné všichni účastníci dostali čtyři složené archy papíru hustě popsané notami hodnot převážně šestnáctinových. V záhlaví stálo: J. S. Bach: Magnificat. Myslím, že většině osazenstva to nic moc neříkalo.

Protože Zdena už přece jen se svými sbory několik velkých skladeb nacvičila, použila osvědčenou fintu a jako první přišla na řadu nejlehčí část č. 11 Sicut locutus, kterou jsme, jak jsme se mylně domnívali, zvládli za odpoledne. A hned jsme pokračovali úplným začátkem, jehož úvod taky celkem „šel“. Tudíž bylo konstatováno, že se tedy do toho doopravdy pustíme.

A pak se rozjela dosud nebývalá akce. Kromě řádných středečních zkoušek se každý úterní večer konaly zkoušky mimořádné, dá-li se to tak říci – protože se konaly od září do dubna. Střída-

vě jeden týden tenoři a basy, druhý týden soprány a alty. Při pohledu nazpět se můžeme docela divit, co práce jsme udělali, kolik jsme se toho naučili. Co práce a času nám věnovala Zdena, docenit ani nelze. Není se co divit, že asi občas propadala depresím. Na druhé straně možná nelze pominout, že ani pro nás nebyly úterní zkoušky jednoduché. Ženy občas nepřišly v dostatečném počtu. Při pohledu z druhé strany budiž omluvou, že reakce rodin nebo životních partnerů byly někdy takové, že měkčí povahy radši zůstaly doma.

Už po prvním poslechu CD s nahrávkou Magnificatu mnozí znervózňeli, protože tempo, kterou skladba na nahrávce má, bylo nepředstavitelné, nestíhatelné, nedostižné.

Postupně přišly na řadu další části v pořadí Gloria, Omnes a Fecit. Pílovali jsme mnohá místa (a příště zas a zase), chvíle naděje, kdy se nám dařilo, vystřídalaly ty zmíněné deprese, kdy to opravdu, ale opravdu nešlo.

Nepozorovaně, ale přece se Magnificat vyvíjel. Asi nejlíp to charakterizoval Karel Štětina, který prohlásil, že ta skladba je z neznámých důvodů čím dál kratší.

Po první zkoušce s klavírem byla situace poměrně optimistická, ale pořad v nás někde dole hlodalo pomýšlení na to tempo na céděčku. Přišla první zkouška s dirigentem a klavírem, tempo se trochu zrychlilo, ale pořad to bylo pomalejší než studijní nahrávka a jakž takž jsme stíhali. Doufali jsme, že to tak zůstane. Z omylu jsme byli vyvedeni velmi rychle – na první zkoušce s orchestrem. Myslím, že Zdena prožila značná muka, než jsme se začali s orchestrem srovnávat. Ale dirigentova velká rozmáchlá gesta přece jen sbor usměrnila.

Intermezzo

Několik týdnů předtím, než na zkoušku poprvé přišel dirigent, přišla z Liberce nečekaná zpráva: Petra Pálku, sbormistra Ještědu, postihla v Athénách těžká mozková příhoda. O týden později zemřel. Našich společných koncertů se tak nedočkal...

Konec konce

Dny D, k nimž bylo naše úsilí směřováno, byly soboty 13. a 20. května 2006. První z nich jsme se sešli v bazilice sv. Marké-

ty v Praze-Břevnově. Přestože tam byly na tento den naplánovány křtiny a svatba, dostali jsme možnost uspořádat zde koncert. Zkoušet jsme ale museli už od devíti hodin a do jedenácti zase všechno vyklidit. Při zkoušce jsme se poprvé potkali se sborem z Liberce, s nímž jsme měli Magnificat provést. Dostal své výborné pověsti, ale my jsme mu snad stačili.

Až po druhé odpoledne bylo možno se do kostela vrátit, dozkoušet, co jsme ráno nestihli, a pak čekat, zda přijde dost posluchačů. Přišlo jich hodně a koncert se povedl.

Kostel sv. Antonína Paduánského

úspěšný. První část Magnificatu sice nevyšla úplně dle představ dirigenta, pak už ale vypadal spokojeně, soudě dle typického potřásání hlavou a úsměvu. Posluchači pak dali najevo dlouhým potleskem, jak se jim koncert líbil.

Dovětek

Když skončil koncert v Liberci a scházeli jsme se v autobusu k odjezdu, nešťastnou náhodou zakopla a upadla Jitka Nešverová – tak nešťastně, že si zlomila ruku. Přejeme jí co možná rychlé uzdravení.

Bachův Magnificat

Vladimír Šilhán

Dlouho očekávaný den je tady.

Mnohaměsíční úsilí, věnované nácvičku Bachova Magnificatu se dnes má zhodnotit společným koncertem s libereckým sborem Ještěd a Valáškovým orchestrem Piccola orchestra doplněným o varhany (elektronické) naší věrné a všem sympatické doprovodné klavíristky Jitky Nešverové. Vše pod taktovkou dirigenta Marka Valáška.

Nutno dodat, že koncertu předcházely (krom desítek hodin řádných i mimořádných zkoušek trpělivě vedených Zdenou Součkovou) ještě dvě zkoušky s Markem Valáškem – první za doprovodu klavíru již jmenované Jitky Nešverové, druhá s Markovým orchestrem. Na těchto dvou posledních zkouškách jsme jistě všichni byli překvapeni pochvalou Marka za výsledky naší práce, což jsme ovšem nepřečehovali: Mohlo jít o blahosklonný postoj umělce vysokých kvalit k nadšencům amatérského zpívání...

Je téměř tři čtvrtě na devět ráno 13. května a na stanici Břevnovský klášter vystupují z tramvají houfy gaudiáků v očekávání věcí příštích. Rychle spěcháme do kostela, kde již pánové, kteří mne předběhli, začínají stavět praktikáble a připravovat elektronické varhany a zvukovou aparaturu. Bez výčitek svědomí se rychle přidávám. Sraz jsme měli ve tři čtvrtě, což jsem tedy stihl. V devět hodin je vše připraveno. Mezi tím se už také začínají troustit první ještědáci.

Společně se rozestavujeme na praktikáblech a vedle nich, protože na dva sbory určitě nejsou dimenzované.

Rozezpívání přenechává Zdena ještědáckému sbormistru Čeňku Svobodovi. Cvičení jsou přirozeně trochu jiná, než na která jsme zvyklí – ale to přece nemůže tak ostrílenému sboru, jakým je Gaudium, vadit.

A pak již nastupují členové orchestru a před nimi se ujímá taktovky ke zkoušce Marek Valášek. Je mi ho trochu líto, když se všem omlouvá za to, že má jen jediného trumpetistu, a to ještě náhradního. Ještě více je mi ho však líto později, když trumpetista začíná předvádět své umění. Asi by to bývalo lepší bez něho, ale co by byla 1. věta Magnificatu bez trumpetety!

Zkouška má obvyklý ráz. Nejprve se zkouší pouze sborové části. Některé se opakují i vícekrát - přitom každou zkoušíme přinejmenším dvakrát.

Potom, asi v 10 hodin, navazuje generálka. Poprvé slyším části se sóly: Je to nádhera! Přispívá k tomu i vysoká úroveň sólistů. Zvláště Hanka Blažíková je skvělá, ta roste do velké umělkyně! Jak už to při generálce bývá, vracíme se již jenom minimálně. Po jejím konci odcházíme, zůstávají zde ještě na nějaké „dodávky“ orchestr a sólisté.

Podle dohody s panem farářem musíme v 11 hodin vyklidit kostel (se vším všudy, tedy i se zvukovou aparaturou), abychom umožnili uskutečnění plánovaných křtin a svatby.

Oběd.

V půl dvanácté máme sraz před vchodem do kláštera k odchodu na oběd. Ten vyjednala Jana Vlková, která si dala práci, aby prostřednictvím internetu našla v okolí restauraci, která by byla schopna obsloužit najednou téměř 80 lidí. Je nečekaná zima, a tak někteří nedočkavci si nechávají vysvětlit cestu do restaurace a pádí tam napřed. Většina z nás, včetně ještěďáků, ale ukázněně čeká na společný odchod. Cesta je příjemná, vede většinou parkem obklopujícím klášter. Jen obloha stále hrozí deštěm. Ale už jsme u cíle - právě včas. Začíná krápat. Je asi tři čtvrtě na dvanáct, oběd byl objednan na dvanáctou hodinu. Ti, kteří šli napřed, nás vítají se sdělením, že oběd bude až v půl jedné. S některými překážkami vyplývajícími z nedostatku vnitřních míst u stolů (venku byla zima a chvílemi i déšť) si konečně každý nachází své místo a dáváme se do čekání. Nabídka nápojů přichází ihned. Většinou je žádáno pivo, někdo si dává minerálku nebo kávu. A čekáme na oběd. Někomu je to dlouhé a dává si polévku - česnečku (asi velmi zde žádanou, velký svazek česneku totiž visí i u barového pultu). Hodiny se přehouply přes půl jedné - a my čekáme a čekáme. Je jedna hodina a stále nic. Konečně přicházejí číšníci s prvními porcemi. Ani jsem si nevšiml, kolik vlastně bylo. Pak už to ale šlo poměrně rychle. Končíme, platíme, spěcháme do kláštera. První z nás jsou zde krátce před druhou, ostatní nás dosti rychle následují.

Rychle připravujeme praktikáble, varhany a zvukovou aparaturu. Zkoušíme si nástupy k samostatným skladbám obou sborů. My zpíváme v čele kostela, Ještěď rozdělují do obou částí postran-

ních lodí. Nejprve zkoušíme my *Locus iste* a *In te domine*, pak Ještěď jejich samostatně provedenou skladbu *Duo seraphim*. Po ní je naplánován jejich příchod mezi nás ke společnému zpívání Bacha.

Konečně koncert

Orchestr řízený Markem Valáškem zahajuje samostatně skladbou J. S. Bacha *Suita in D*. Mezitím se v zadní části kostela plně obsazeného posluchači řadí oba sbory. Po skončení orchestrální skladby nastupují oba sbory na svá místa, tak jako při předcházející zkoušce. Přichází Zdena Součková a zpíváme své dvě připravené skladby. Po nás vystupuje samostatně Ještěď. Následuje jeho příchod k nám a potom již dlouho očekávaný *Magnificat*.

Jak naše zpívání dopadlo, nechť hodnotí jiní. Mně se zpívalo velmi dobře a nezaregistroval jsem na naši adresu žádný zlý pohled Markův. Většinou se usmíval a několikrát i spokojeně pokýval hlavou, tak snad můžeme být tentokrát spokojeni. Určitě většina z nás odchází z pódia s pocitem, že jsme nácvikem Bacha postoupili zase trochu dál, trochu výše. Patří za to dík především Zdeně a její svatě trpělivosti. Vládovi pak za to, že na chvíli (i když jistě s lítostí) přenechal „Bachovi“ zkouškový čas, původně určený na nácvik skladeb, které pro nás na letošek připravil.

Když koncert končí, překvapuje mne, že lidi sedí dál, i když už přecházíme kolem nich do šaten. Že by čekali více?

Posléze se rozcházejí i posluchači. Rychle uklízíme varhany, aparaturu i praktikáble. Loučíme se na týden s ještěďáky. Začíná zase pršet - tak honem na tramvaj...

Dirigent Marek Valášek a Hanka Blažíková (soprán)

Zde popis netřeba, přesto pro náhodné čtenáře: dirigentka Zdena Součková

O autorech, kteří nás právě „mučili „

V právě končícím školním roce jsme většinu času strávili nácvikem skladeb Magnificat Johanna Sebastiana Bacha a Messe Solennelle Louise Vierna. Podívejme se proto stručně na životní osudy obou skladatelů.

Johann Sebastian Bach

J. S. Bach se narodil v německém Eisenachu v roce 1685 a zemřel v roce 1750 v Lipsku. Pocházel z rodiny s dlouhou tradicí profesionálních hudebníků, mezi nimiž byli i varhaníci a skladatelé. Rovněž jeho otec, Johann Ambrosius Bach, patřil mezi skladatele klasické hudby. Bachovo dětství nebylo šťastné, jeho otec zemřel, když mu bylo 9 let, a i jeho matka zemřela, když byl ještě mladý. Bach trávil mnoho času se svými strýci, kteří tíhli k hudbě, a hodně se naučil od svého staršího bratra Johanna Christopha Bacha.

Už v dětství se hodně dozvěděl o stavbě varhan. V té době byly varhany velmi složitým nástrojem s mnoha mechanickými a pohyblivými částmi, pedály a píšťalami. Jeho časná zkušenost s opravami nástroje a rozhovory se staviteli varhan a varhaníky byly velmi cenné pro zvládnutí muzikantského řemesla.

Nejlepší léta své profesionální kariéry strávil Bach jako varhaník a hudební ředitel v luteránském kostele v Lipsku. Mnoho jeho děl má plně náboženský charakter a také hodně jeho světských skladeb na jisté úrovni připouští duchovní interpretace. Ohromné množství jeho varhanních skladeb je považováno za nejvýznamnější varhanní dílo, které se stalo měřítkem pro všechny jeho následovníky. Ostatní Bachova hudba pro klávesové nástroje je oceňována stejně vysoko, obzvláště díky autorovu rozvinutí striktně kontrapunktické fugy. Jeho 48 preludií a fug (Dobře temperovaný klavír) je stále hlavním zdrojem, podle něhož jsou tyto formy vyučovány. Jeho ostatní komorní hudba je stejně výtečná, skladby pro violu a cello patří mezi vrcholy svého druhu. Bachova církevní

chorální hudba je rovněž jedinečná, Pašije a Mše b - moll vedly ke znovuobjevení jeho hudby v 19. století. Stejně tak impresivní jsou jeho četné kantáty k různým příležitostem. Zrovna tak Bachova orchestrální hudba zahrnuje to nejlepší, co vzniklo v jeho době, včetně často hraných Braniborských koncertů.

J. S. Bach je mnohými považován za největšího skladatele v celé historii západní hudby. Bachův hlavní přínos spočívá v syntéze a podstatném rozvinutí základního kontrapunktického stylu pozdního baroka a v tónové plnosti jeho tematického materiálu. Podařilo se mu úspěšně integrovat a široce rozvinout harmonické a formální postupy soudobých národních škol (německé, francouzské, italské a anglické), přitom si zachoval osobní identitu v celém svém bohatém díle. Bach je rovněž známý svým numerickým symbolismem a matematickou exaktností, kterou mnozí lidé v jeho díle nacházejí. Pro to vše je často považován za jednoho z vrcholných géníů západní civilizace, a to dokonce i lidmi, kteří se běžně hudbou nezabývají.

Louis Vierne

Louis Vierne se narodil 8. 10. 1870 v Poitiers a zemřel 2. 6. 1937 v Paříži. Byl synem novináře a po celý život byl skoro nevidomý, později dokonce zcela. Měl vrozený zelený zákal a v dětském věku o něj obětavě pečovali rodiče, kteří si tento nešťastný stav dávali za vinu, ač za něj v žádném případě nemohli. Rodina se několikrát stěhovala, protože jeho otec pracoval pro různé noviny, a tak Vierne trávil dětství v Poitiers, Lille a později v Paříži. Hudební nadání projevoval už od útlého věku. První, kdo rozpoznal hloubku talentu malého Louise, byl jeho strýc Charles Colin, který vyučoval hru na hoboj na Pařížské konzervatoři a byl též varhaníkem. Uvedl ho do hry na varhany, vodil ho na koncerty, které ve Viernovi roznítily touhu stát se varhaníkem, a poskytoval podporu i povzbuzení. Jako dítě Vierne rovněž docela dobře hrál na violu.

Klidné Viernovo dětství se počalo drolit, když Louisovi bylo jedenáct let a jeho milovaný podporovatel strýc Colin zemřel. Bylo to jen několik dní poté, co se u něj projevila akutní respirační nemoc. Vierne pocítoval strašlivý smutek nad touto ztrátou a jeho otec i památka na strýce ho utvrzovala v touze stát se varhanním recitalistou. Když bylo Viernovi patnáct let, onemocněl jeho otec,

kteřý pak během roku zemřel. To přineslo rodině finanční problémy a taky odpovídající změnu životních podmínek.

V devatenácti letech vstoupil Vierne do varhanní třídy Césara Francka na Pařížské konzervatoři. Když jeho učitel Franck o rok později zemřel, Vierne byl hluboce otřesen. Pokračoval ve studiu u Charlese-Marie Widora a stal se jeho asistentem v kostele sv. Sulpice. Zároveň byl kolegou a přítelem slavného varhaníka Alexandra Guilmanta.

V devadesátých letech byl Vierne populární postavou v kruzích provozujících domácí hudbu, kde obyčejně doprovázel na klavír. Takto se seznámil s mladou sopranistkou Arlette Taskinovou, se kterou se oženil v roce 1899. V následujícím roce, ve věku třiceti let, zvítězil v konkursu přibližně padesáti varhaníků a byl jmenován titulárním varhaníkem v katedrále Notre-Dame. Tam působil až do své smrti.

Navzdory své téměř úplné slepotě byl Vierne zvyklý chodit po Paříži pěšky, ve dne či v noci. Jednoho deštivého večera si však ošklivě poranil kotník ve výkopu na ulici a to ho téměř stálo kariéru varhaníka. Přibližně v této době začala série Viernových osobních neúspěchů, která trvala asi deset let. Rozvedl se s manželkou, postupně zemřeli jeho mladší syn, matka a přítel Guilmant, jeho starší syn padl na frontě první světové války. Nakonec po chirurgickém pokusu zastavit rychle se šířící zelený zákal skladatel ztratil i zbytky zraku.

Je asi pochopitelné, že mnozí, kteří s ním v té době byli ve styku, ho soukromě líčili jako bručouna a nespolečenského tvora. Ale jeho život by mu málokdo záviděl. V nejhorších dobách byl Vierne zlomený a osamocený, a to až do svého triumfálního návratu na konci dvacátých let. Přes všechna protivenství a strádání můžeme považovat Vierna za nezlomného člověka silného charakteru. Často byl popisován jako člověk velmi laskavý a velkorysý, který podporoval a povzbuzoval své žáky.

Při tomto neustálém boji o zachování své kariéry Vierne též komponoval. Složil řadu skladeb pro varhany, komorní nástroje, sbor a orchestr. Přitom si s obtížemi psal všechno sám úhledným rukopisem, pomocí metody, kterou sám vyvinul.

Nejznámější je zřejmě *Šest varhanních symfonií, 24 fantazií pro varhany* a jeho *24 kusů ve volném stylu*. Avšak v dnešní době je stále známější pro svůj jemný styl, který zanechal napříč všemi žánry, kde jeho komorní hudba a klavírní skladby vyzařují vzácnou krásu a důvěrné sdělení. Ve své době byl ovšem Vierne nejznámější jako varhaník a byl všeobecně uznáván za génia improvizace, vynikajícího mistra se skvělou imaginací, o čemž se bohužel nedochoval žádný záznam.

Mnoho let působil jako učitel (nejprve jako tutor na Pařížské konzervatoři, později jako profesor na Schola Cantorum) a měl nesmírný vliv na celou generaci hudebníků. Mezi jeho žáky byli Nadia Boulanger, Marcel Dupré, Joseph Bonnet, André Marchal, Maurice Duruflé či Gaston Litaize.

Koncem dvacátých let byl Vierne už plně zajištěn a odjel na čtyřměsíční turné do Severní Ameriky, kde slavil ohromný úspěch. Ke konci cesty utrpěl malý srdeční záchvat a od té doby mu zdraví dělalo stále větší starosti. Po většinu svých posledních let skládal a dával soukromé hodiny.

Zemřel náhle jednoho večera v roce 1937 na mrtvici, když se děl u varhan o přestávce mezi skladbami v katedrále Notre-Dame, se svým přítelem a nejbližším žákem Mauricem Duruflém po boku.

Dvě zajímavosti:

Viernova *Messe Solennelle* je označena letopočtem 1900, avšak Vierne na ní začal pracovat už v roce 1899, krátce po svatbě během líbánky, které trávili novomanželé v Cayeux. Bylo to velmi šťastné období jeho života.

O smrti Louise Vierna je známo toto: Toho večera skladatel odehrál ohlášený hlavní koncert (podle svědectví posluchačů naprosto bezchybně) a pak následovala malá přestávka, po níž měly následovat dvě improvizace na zadaná témata. Vierne si přečetl první téma (zapsané Braillovým slepeckým písmem), nastavil rejstříky a vtom náhle přepadl dopředu - byl mrtev. Levou nohu přitom posunul na pedál a katedrálou se rozezněl hluboký tón E ...

Z angličtiny přeložil Bohdan Maslowski, na webu našla a českou verzi upravila Marie Dolejší

Sbor svému prezidentovi

Karel Štětina - 80 let

Náš sbor Gaudium nejen zpívá, ale také trochu společensky žije - je-li čas a příležitost. Malou příležitostí na každé zkoušce je připomínka narozenin jednotlivých členů. O to se stará prezident s pomocí veršotepců, kteří se mezi členy či spíše členkami sboru vždy najdou. Prezident hlídá skulinky mezi nácviky (většinou při střídání sbormistrů), aby mohl oslavence připomenout a k narozeninám jim popřát. Mnohem slavnostnější jsou však výročí „kulatá“. Ta bývají doplněna kytkou a také ve velké většině již zmiňovanou básní. Oslavenec má potom právo, aby si vybral píseň, kterou sbor zazpívá jen pro něj.

Nedávno nastala událost nad události: Velmi „kulaté“ výročí - osmdesátiny samotného prezidenta. To přece nemohlo zůstat bez odezvy!!! A tak naše současná básnířka Lenka Nováková (dříve Otrubová, tč. na mateřské dovolené), napsala neobyčejně krásnou dlouhou báseň, kterou neuveřejnit by bylo neodpustitelné.

Je to již dlouhatánských osmdesát let
Co krásný chlapeček spatřil prvně tento svět
Zavýskal si radostí a rozhlédl se kolem sebe

Hned si začal pobrukovat píseň, co zná z nebe
První noc tři sudičky co u kolébky stály
Do vínku mu ušlechtilost a pracovitost daly
První řekla: „Divadýlko s loutkami se osudným ti stane.“
Druhá ušklíbla se:
„Stěhovat se budeš pořád, tam kam zrovna vítr vane!“
Potom třetí pohladila s láskou spící hlavičku:
„Celý život prozpíváš si a v osmdesáti dostaneš básničku.“
Miminko se probudilo, do pláče se dalo

Za oknem začalo svítat - kdoví, zda se to vůbec stalo?
Karel pilně studoval a že moudrý byl
Inženýrský titul na škole si vydobyl
Ve výzkumném ústavu zkoumal potom kovy
Zeptejte se na nějaký, vše vám o něm poví
Asi vás teď zajímá, zda sudička se sekla
Když proroctví o loutkách nad kolébkou řekla
Karel se stal členem Říše loutek . Ach, jak ten čas letí!
Bylo to už více než před šedesáti lety
Zamiloval si v divadýlku tu velkou spoustu loutek a co více
Potkal tam tak krásnou dámu, že mu nahlas začlo bušit srdce
Kolena se podlomila, mohl na ní nechat oči
Zdálo se mu najednou, že se Země rychleji točí
O její křehkou bílou ručku požádat šel hned
Svatbu domluvili a zdál se jim krásný svět
V lásce spolu vychovali dvě spanilá poupátka
Vyrostla jim jako z vody a dnes už mají vnoučátka
Dědečkovská role Karlovi moc sluší
Za rozmilá vnoučátka by dal svou duši
Na kroužky je vodí, bedlivě je opatruje
A když zbyde chvilka času, písničku jim zanotuje
V létě všichni společně jedou na chalupu
Na Šumavě žijí v klidu, prostě bez kalupu
Zdá se vám, že Karlových aktivit je víc než dost?
To jsme ještě nezmínili, co vše dělal pro Radost!
Uváděl jim koncerty a hosty ubytoval
V několika písničkách s nimi vystupoval
Pravidelně se účastnil všech Letenských voniček
V obrovského koně vyrostl mu tento koníček
Viděl vzniknout Gaudium, co Součkovi založili
Že byl známý mezi všemi, prezidentem ho zvolili
Karel je skromný, pracovitý, má jiskru a vtip
Myslím, že to tehdy nemohli udělat líp
Milý Karle,
Celé Gaudium Ti přeje velkou spoustu zdravíčka
Ať kopou radosti je vyvážená každá Tvoje slzička
Ať na cestě životem Tě boty netlačí
Ať Ti žena vaří jen to, co máš nejradši

Ať stále jako zvon se nese Tvůj
 hlas
 Z jakého je kovu - teďka pouč
 nás!
 Vnoučátka ať v Tvoji péči jenom
 kvetou
 Nelze to vše říci jenom jednou
 větou
 Osmdesátka je první reprízou čty-
 řicítka, to přec všichni ví
 Tak Ti přejem: při té další ať se
 sejdem všichni ve zdraví

Kaviár a chlebíčky, každý se rád
 pobaví
 Šampaňské ať teče proudem, uží-
 vej si oslavy
 Uvidíš-li loutku - svého dvojníka,
 ihned přestaň pít!
 Nebo budeš od sbormistrů jako
 žito bit
 Přejeme Ti, ať Ti stále slunce svítí
 Pod nohama ať Ti kvete kvítí
 Ať kolem Tebe dobří lidé jsou
 Radost přináší Ti a životem tancu-
 jou
 Vyber si teď, jakou písničku bys rád
 Slyšel od Gaudia jen pro Tebe za-
 zpívat

Redakční rada dosud nebyla ustavena.

Toto první číslo připravil díky laskavosti přispěvatelů Vladimír Šilhán
 Spolupracovaly Marie Dolejší a Jana Vlková
 Další příspěvky a připomínky zasílejte na adresu Gaudium Praha, 1700 00, Praha 7,
 Šimáčkova 16, případně e-mailem (gaudiumpraha@volny.cz, sbor@radostpraha.cz,
silhan@csvs.cz)

Toto číslo vyšlo dne 15. června 2006